

ET SPØRSMÅL OM ETIKK

ET SØKELYS PÅ SAMLERHUSET

“Vi er skandinavias største mynt- og frimerkeforhandler” skryter Samlerhuset på Oppegård når de presenterer sine tilbud i fargesterke brosjyrer. “Det viktigste for oss er”, skriver de i sin siste trykksak “å gi best mulig service og tilby etterspurte samlerobjekter til gunstige priser”. Desverre for Samlerhuset slår de i stykker dette løftet med sin siste trykksak. Samlerhuset presenterer en ny myntsamling til salgs, bestående av 10 gullmynter med portrett av europeiske keisere og konger. Det er et samlerkonsept som er svært attraktivt og spennende. Det er jo flere samlere i ONF som har bygget opp en slik samling på egen hånd og vi skulle tro at dette ville være interessant for mange, mange andre også.

Problemet er at Samlerhuset slett ikke kan tilby disse myntene til en “gunstig pris”. De kan heller ikke garantere en kvalitet, det heter bare at myntene er i “god, kontrollert samlerkvalitet”. Myntsamlernes tommelfingerregel er at god samlerkvalitet er det samme som en pluss, men selv mynter

i kvalitet en er samlerverdige. Utvalget av gullmynter er også gjort med omhu, for her er det ingen sjeldne utgaver, men en samling bygt opp av ordinære gullmynter. Dette står i rak kontrast til Samlerhusets påstand om at gullmynter fra forrige århundre er “ytterst sjeldne og svært vanskelige å få tak i i dag”.

Samlerhuset har samvittighet til å forlange 995 kr for den første mynten og 1950 kr for de ni neste. Da koster samlingen med gullmynter hele 18545 kr! Riktignok får du med et “eksklusivt” treskrin på kjøpet, men det har ikke kostet Samlerhuset med enn 20 kr, for det var nemlig Den kongelige mynts pris på restopplaget av treskrinene laget til samlingen med OL sølvmynter. All staffasje rundt myntene, som eierbevis, samlerperm til faktaark og alt annet er sympatiske trekk. Men dette kan allikevel ikke rettferdiggjøre en pris på 18545 kr.

Numisma Asloias redaksjon har utført undersøkelser for å finne ut en reell markedspris på myntene i settet. Den systematiske delen av analysen fin-

ner du i tabellen nedenfor. Vi har undersøkt myntenenes katalogverdi i de tre mest samlerverdige kvaliteter, 1+, 01 og usirkulert. Disse opplysningene er hentet fra den anerkjente Krause & Mishler: Standard Catalog of World Coins, som brukes av de fleste handle og samlere verden over. I tillegg har vi undersøkt myntenenes reelle gullverdi, dette er viktig for her dreier det seg om mynter som verdisettes etter gullinnhold og ikke etter sjeldenhet. Konklusjonen på undersøkelsen er ikke overraskende, men burde vekke oppsikt i det numismatiske miljøet. Gullinnholdet i de ti myntene er 2,1601 unser rent gull eller

ca. 67,18 gram rent gull. Med en gullverdi rundt 78 kr pr. gram gir dette en reell gullverdi på 5205 kr. Katalogverdiene ligger på US\$ 987 i 1+, \$1183 i 01 og hele \$1630 i usirkulert, dvs. ca. 6366-7630-10500 kr basert på en dollarkurs på 6,45 kr pr. dollar.

Katalogverdien er en ting, den reelle markedsverdien er ofte en helt annen. I dette tilfelle vil myntene heller bli omsatt for noe i nærheten av sin egen gullverdi, kanskje noe over. Og siden Samlerhuset ikke kan garantere at myntene er i 01 eller usirkulert kvalitet er det ikke annet enn å ta utgangspunkt i 1+ og gullverdi for å finne den reelle verdien av

Land, konge eller keiser, valør	Årstall og katalognr	Katalogverdi i \$			Vekt i rent gull-unser
		VF	EF	UNC	
Ungarn, Frans-Joseph, 20 korona	1892-486	80	90	115	0.1960
England, Victoria, Sovereign	1887-767	BV	120	175	0.2354
England, Edward VII, Sovereign	1902-805	BV	BV	130	0.2354
Belgia, Leopold II, 20 francs	1865-23	90	125	170	0.1867
Nederland, Wilhelm, 10 gylde	1876-106	BV	100	120	0.1947
Frankrike, Napoleon III, 20 francs	1861-40.1	100	110	175	0.1867
Italia, Vittorio II, 20 lire	1861-10.1	120	130	165	0.1867
Danmark, Christian IX, 20 kroner	1876-7911	135	150	200	0.2592
Rusland, Nicolai II, 10 rubler	1898-64	BV	120	180	0.2489
Prøyssen, Frederik III, 20 mark	1888-515	120	150	200	0.2304
SUM		987	1183	1630	2,1601

KOMMENTARER:

ÅRSTALL:

Myntene er identifisert på bakgrunn av reklamematerialet til Samlerhuset. Det oppgis kun hvilken periode myntene er tatt fra, på bakgrunn av dette og bildene i folderen har vi klart å identifisere typen mynt. Det har vi angitt her i form av katalognummer. Vi har bevisst valgt første år i serien, hvis ikke annet framkommer av Samlerhusets materiell. (Danmark er representert med 20 kr 1876 og ikke 1873 som er første år, fordi Samlerhuset selv opplyser at det er dette året som sendes ut.) Til dette er det å

merke seg at det første året i serien ofte er mer attraktivt enn de senere.

BULLION VALUE (BV)

Spesielt i kvalitetene 1+ og 01 opererer katalogen med BV, altså bullion value, metallets egenverdi, og ingen annen markedsverdi. Vi har regnet denne verdien om i summeringen. Vi valgte kursen på gull den 27. november 1996. Beløpet er rundet av til nærmeste hele dollar.

samlingen de selger til 18545 kr.

Samlerhuset gir også inntrykk av at denne samlingen med mynter er en god måte å investere sin kapital. De har til og med hentet fram en graf som viser prisutviklingen "på historiske mynter" siden 1970. Skal vi tro Samlerhusets opplysninger er "historiske mynter" sikrere enn aksjer, gull og fast eiendom. Det er vanskelig å tro at denne trenden, som sikkert er riktig for denne spesielle perioden, i det hele tatt kan overføres på de myntene de nå tilbyr. Dette er mynter som i de siste årene heller har sunket i verdi i takt med lavere gullpriser.

Samlerhuset beregner seg en fortjeneste på 356% over gullverdi, 291% over katalogverdi for myntene i kvalitet 1+, 251% over katalogverdi for myntene i kvalitet 01 og faktisk hele 176% over katalogverdi for myntene i usirkulert kvalitet.

Hvis Samlerhuset ikke hadde hatt med denne historien om mulig verdistigning ville vi ha katakterisert deres tilbud som ganske så drøyt, men med denne historien framstår Samlerhuset i et helt annet lys. Noen sannsynlig prisstigning på disse myntene er umulig med den prisen Samlerhuset i utgangspunktet har. Resultatet er at mange

kjøpere kommer til å sitte igjen med gullmynter kjøpt til en pris som er helt umulig å oppnå i det almenne myntmarkedet.

Samlerhuset krydrer også sine trykksaker med honnørord som skal få tilbudene til å virke enda mer forlokkende, det er jo en kjent teknikk i alle bransjer. Samlerhuset trekker det derimot så langt at det virker mer som villedning og feilinformasjon enn noe annet.

"Originale gullmynter fra forrige århundre" heter det i trykksaken, "er ytterst sjeldne og svært vanskelige å få tak i idag". Alle med erfaring i myntmarkedet vet at dette ikke er sant, problemet er at de personene Samlerhuset selger sine produkter til ikke er like godt informert om saken. Numisma Asloia kan ikke annet enn å beklage at slike mynthandlere fritt får drive sin virksomhet. Vi tror at saken har en juridisk, såvel som en etisk side. Numisma Asloia mener at Samlerhusets opptreden er svært uetisk og vi våger oss på en spissformulering om at dette er det reneste bondefangeri!

Den juridiske siden av saken overlater vi herved til de rette myndigheter å avklare.

**Kjetil Kvist
redaktør**